

Boekbespreking en prijsvraag: Marie Curie

Zelf een exemplaar van 'Van klein tot groots: Marie Curie' winnen? Zie onderaan deze boekbespreking!

Van klein tot groots' is een serie kinderboeken over belangrijke vrouwen in de wereldgeschiedenis. In het nieuwste boekje komt voor het eerst een wetenschapper aan bod - en wie kon dat anders zijn dan Marie Curie. Een boekje met een nobel doel en prachtige prenten.

Van klein tot groots: Marie Curie. Uitgeverij De Vier Windstreken, september 2019. 36 pagina's, ISBN 9789051167603. Prijs: € 14,50.

De van oorsprong Poolse Marie Curie (meisjesnaam: Skłodowska) was niet alleen de eerste vrouwelijke Nobelprijswinnaar, ze is ook de enige persoon die die prijs voor twee

verschillende wetenschappen wist te winnen. In 1903 ontving ze samen met haar man Pierre Curie de Nobelprijs voor de Natuurkunde, en in 1911 ontving ze (alleen) de Nobelprijs voor de Scheikunde. Beide prijzen waren gelinkt aan radioactiviteit - ze speelde een belangrijke rol bij de ontdekking ervan, gaf het verschijnsel deze naam, ontwikkelde de theorie erachter en ontdekte ondertussen twee nieuwe elementen: radium en polonium.

Een bewogen carrière

Indrukwekkende prestaties, des te meer omdat Marie in eerste instantie niet mócht studeren: dat was in Polen indertijd voor vrouwen verboden. Na een aantal jaar lesgeven vertrok ze naar Parijs om daar scheikunde, natuurkunde en wiskunde te studeren aan de Sorbonne-universiteit. Daar ontmoette ze Pierre Curie, een natuur- en scheikundige met wie ze onderzoek deed en trouwde. Pierre kwam om bij een ongeluk met een paardenkar in 1906. Marie kreeg zijn leerstoel toegekend - waarmee ze de eerste vrouwelijke hoogleraar aan de Sorbonne werd - en bleef ondanks haar verdriet, dat ook zijn weerslag had op haar fysieke en mentale gezondheid, toonaangevend onderzoek doen en lesgeven. In de Eerste Wereldoorlog reed ze met haar dochter Irène in door haar zelf ontworpen autobusjes met röntgenapparaten langs de frontlinies om gewonde soldaten te onderzoeken.

Gemiste kans

Dit alles leren we ook in het boekje over Marie Curie, geschreven door de Spaanse Maria Isabel Sánchez Vegara. In korte, bondige zinnen, bedoeld voor kinderen vanaf zes jaar maar ook geschikt om voor te lezen aan jongere kinderen, schetst ze het leven van Marie Curie, van klein meisje tot directeur van een eigen instituut in Parijs. De nadruk ligt daarbij wat mij betreft iets te zeer op het persoonlijke leven van Marie, de moeilijkheden die ze overwon, haar relatie met Pierre en het verdriet na zijn dood. Daardoor blijft er weinig ruimte over voor haar bijdragen aan de wetenschap. De auteur lijkt bang te zijn kinderen kwijt te raken door meer te zeggen dan dat het stel "iets wat radium heette, en nog iets anders, namelijk polonium" ontdekte. Dat doet weinig recht aan hoe bijzonder Marie Curie was - ze was niet zomaar een vrouw die niet mocht studeren en dat toch deed. Ze was een uitzonderlijke vrouw met uitzonderlijke wetenschappelijke kwaliteiten, die daarvoor zelfs tweemaal de hoogst haalbare prijs won, en het boekje had aan kwaliteit kunnen winnen door één of twee pagina's extra te wijden aan de inhoud van haar werk, en daarmee kinderen (en meisjes in

het bijzonder) meer te inspireren tot het ambiëren van een carrière als wetenschapper en ontdekker. Gelukkig zien we Marie tijdens de oorlog wel aan het werk met haar röntgenapparaat, waardoor kinderen toch iets van de wetenschap achter de vrouw te zien krijgen. Ook is aan het einde van het verhaal een korte beschrijving van Marie Curie's leven en werk opgenomen, inclusief prachtige zwart-witfoto's.

Wonderschone prenten

De begeleidende prenten (getekend door Frau Isa) zijn wonderschoon. Subtiel zijn de gezichtsuitdrukkingen van Marie, die van een dromerig kind verandert in een hoopvolle, ijverige jonge vrouw, en vervolgens in een verdrietige weduwe. Uit de tekeningen blijkt, duidelijker dan uit de tekst, hoe bijzonder het was dat Marie als vrouw dit pad bewandelde: in de collegebanken en bij het uitreiken van de Nobelprijzen zitten er alleen mannen om haar heen (met een pijnlijk lege plek op de eerste rij bij haar tweede Nobelprijs). Fantastisch is de eindprent waar Marie Curie tussen de andere grote, stuk voor stuk mannelijke, wetenschappers van haar tijd zit – we herkennen Albert Einstein, Hendrik Lorentz, Max Planck. Het is een tekening naar [deze foto](#) van de vijfde Solvay conferentie in 1927, waarheidsgetrouw in de overvloed aan grijze mannen, maar met Marie Curie in kleur als klein meisje op een stapel boeken, haar droom waargemaakt.

Prijsvraag

The Quantum Universe en de uitgever verloten een exemplaar van het boek onder inzenders van het juiste antwoord op de volgende vraag:

Hoeveel Nobelprijzen – inclusief die van Marie zelf – zijn er gewonnen door leden van de familie Curie?

Mail je antwoord vóór 1 november naar info@quantumuniverse.nl. Onder de juiste inzendingen wordt een exemplaar van 'Van klein tot groots: Marie Curie' verloot.